

Иларионъ кимна съ глава. Единъ гръцки монахъ грабна мангала съ разпаленитъ вжглища и го остави предъ кожаритъ.

— Ето тамъ има дилафъ, — рече владиката. — Всъки отъ васъ ще вземе по единъ вжгленъ и ще го хвърли въ този купъ отъ дрипи.

Изплашенитъ кожари изтръпнаха. Защо трѣбваше да бждатъ изгорени ржкописитъ, които тѣхнитъ дѣди бѣха изработвали, писали и украсявали.

— Глухи ли сте, дебели глави! — викна отново Иларионъ. — Какво чакате? Горете!

— Не сме, владико свети.

— Тогава какво чакате? Искамъ да се изгорятъ тѣзи книги! На кладата да пламнатъ тия ржкописи!

Кожаритъ разбраха изпитанието.

— Владико свети, — рекоха тѣ, — ние сме прости миряни. Защо съ ваше позволение ще горимъ тѣзи ржкописни книги. По тѣхъ ние виждаме черковни слова. Това сж черковни книги. Бивали свещени книги да горимъ? Ржцетъ ни биха изсъхнали.

Ала владиката кресна озвѣренъ:

— Това не сж свети книги, а еретически, дяволски! Това сж отровни слова, писани отъ ва-

шитъ бащи — еретици! Свещени книги се пишатъ само на гръцки езикъ, дяволи проклети!

Тогава кожаритъ рекоха:

— Вмѣсто да ги горимъ, владико свети, щомъ сж наши — дайте ни ги. Ние ще ги вземемъ и запазимъ.

Това разсърди Илариона. Той вдигна жезълъ, размаха го и започна да гони кожаритъ. Настана смутъ. Кожаритъ се разбѣгаха. Но при вратитъ на митрополията стояха владишкитъ ратаи съ тояги, а до тѣхъ калугери съ тежки желѣзни ключове.

— Удряйте! — викаше разяренъ владиката. — Затворете всички въ мазето на митрополията! Наложете по двадесетъ и петъ тояги на тия кучета проклети! Хвърлете вжгленитъ върху книгитъ! Да изгори това капище! Да се затриятъ съ огънь дяволскитъ ржкописи на това проклето българско племе!

Спустнаха се ратаи и слуги съ сопи. Подгониха побледнѣлитъ кожари. Двама калугери отъ метоха вдигнаха мангала и го изсипаха върху купа съ ржкописи. Въ мигъ книгитъ пламнаха. И подиръ малко отъ старитъ български ржкописи не остана нищо. Книжовнитъ паметници на българитъ станаха купчина пепель...